Danskernes Historie Online
Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor
Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

Ophavsret
Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links
Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

INBJUDNING

till öfvervarande af årsexamen och läseårets afslutande

vid

HÖGRE ELEMENTARLÄROVERKET I ÖSTERSUND

den 4 och 5 Juni 1863.

Af

Abraham Sundberg,
Läroverkets Rektor.

Berättelse

om

Högre Elementarläroverket i Östersund

1862—1863.

A) Undervisningen.

Läsåret tog sin början den 30 Augusti. *Höstterminen* utgick den 19 December och utgjorde således 16 veckor. *Vinterterminen*, som efter tre veckors julferier ingick den 10 Januari, och *Vårterminen*, hvilken efter en veckas påsklof öppnades den 8 April, innefatta tillsammans en tid af tjugu veckor, räknad till den 5 instundande Juni, då läseåret kommer att afslutas.

Den dagliga lärotiden har efter förrättad gemensam morgonbön börjat klockan 7 och, utom tio minuters uppehåll klockan 8, fortgått i klasserna I och II till klockan 9, men i klasserna III—VII hvarje dag utom onsd. och lörd. varit utsträckt till klockan ½ 10. Dagens öfriga lärotimmar hafva, med 10 minuters ledighet kl. 12 och kl. 1, varit förlagda till kl. 11—2. *Gymnastiköfningar* hafva varit anställda månd., tisd., thorsd., fred. kl. 9—½10 med klass. I och II, samma dagar kl ½10—10 med klass. III och IV, samt onsd. och lörd. kl. 4—5 med klass. V—VII. I *Teckning* hafva sistnämnde klasser öfvats onsd. och lörd. kl. 9—10 f. m., klass. IV samma dagar kl 10—11 f. m.; i klasserna I—III hafva teckningstimmarne varit innefattade uti den förut omförmälda timgruppen kl. 11—12. Åt *Sång- och Musiköfningarne* hafva eftermiddagarne kl. 4—6 varit egnade.

Enligt den af M. V. Consistorium i Ephori ställe stadfästade läsordning och ämnesfördelning har följande undervisningsskyldighet ålegat lärarne:

Rektor **Sundberg** undervisar klass. VI, VII i Latinet, tillsammans 14 timmar, och granskar sjunde klassens och öfre afdelningens i sjette klassen Latinska stilprof;

Lektor **Hammargren** klass. V, VI, VII i Franska, klass. VI, VII i Engelska, klass. VII i Filosofi, tillsammans 16 timmar, och granskar de i dessa klasser förekommande Franska och Engelska skriföfningar;

Lektor **Dalén** klass. V, VI, VII i Mathematik och Fysik, 17 timmar, och granskar den femte klassens Svenska uppsatser;

Lektor **Brandt** i Kristendom klass. V, VI, VII, i Grekiska språket klass. VI, VII, tillsammans 19 timmar, och granskar den nedre afdelningens i klass. VI samt till någon del V klassens Latinska stilprof;

Adjunkten **Weinberg** klass. III—VII i Historia och Geografi, kl. I i Geografi, tillsammans 20 timmar, och granskar den klassiska liniens i klass. III Svenska skriföfningar;

Adjunkten **Augustin** klass. II—VII i Modermålet, 16 timmar, och granskar VI och VII klassernas Svenska uppsatser jemte realliniens i klass. III;

Adjunkten **Jonson** klass. IV och V i Grekiska, i Latin klass V, i Latinsk poësi klassen VI,ı (2 timmar), i Hebreiskan klassen VII, tillsammans 22 timmar, samt granskar till större delen den V:te klassens Latinska stilprof;

Adjunkten **Svenson** i Latin och Kristendom klass. III och IV, 24 timmar;

Adjunkten **Öhmark** klassen II i alla ämnen utom Modersmålet, 25 timmar;

Adjunkten **Lindström** klass. III—VI i Tyska språket, klass. IV i Franska, klass. III—V i Engelska, tillsammans 18 timmar, samt granskar de i dessa klasser förekommande Tyska och Engelska skriföfningar;

v. Adjunkten Löjtnant **Forsgren** undervisar klassen I i alla ämnen utom Geografi, 25 timmar;

v. Adjunkten **Selberg** klass. III, IV i Mathematik, klasserna III—VI i Naturalhistoria, tillsammans 18 timmar, samt granskar IV:de klassens Svenska skriföfningar;

Löjtnant **Forsgren** i Gymnastik tillsammans 6 timmar;

Löjtnant **Mühlfeldt** i Välskrifning och Teckning tillsammans 11 timmar;

Direktör **Mentzer** i Sång och Musik tillsammans 12 timmar.

Uti här uppgifna antal undervisningstimmar hafva lärare uti främmande lefvande språk och naturvetenskaper erhållit någon minskning, sedan under loppet af höstterminen reallinien i de öfre klasserna försvunnit.

Med anledning af lärjungeantalets tillväxt i klass. V hafva från slutet af Februari några lärjungar i denna klass, hvilka i de flesta ämnen afslutat de för klassen stadgade kurserna, blifvit undervisade på de för klassen VI,ı åt de serskildta ämnena anvisade timmar. Under vinter- och vårterminen har v. Adjunkten Selbergs undervisnings-

skyldighet ökats med tvenne timmar genom åtagandet att i Naturvetenskap undervisa äfven klass. II, hvaremot Adjunkten Öhmarks undervisningsskyldighet med lika många timmar blifvit minskad.

Genomgångna *lärostycken* och begagnade *läroböcker* hafva varit följande:

Kristendom.

1:sta Klassen.	Bibl. Hist.: hela Gamla Test.; Katekes till 3:dje artikeln.
2:dra Klassen.	1:sta lexlaget: Bibl. Hist. 15 berättelser af Nya Test.; Katekes, 3:dje artikeln; 2:dra lexlaget: Bibl. Hist. 45 berättelser af Nya Test.; Katekes, 3:dje artikeln; 3:dje lexlaget: hela Nya Test. Bibl. Hist.; Katekes, 3:dje artikeln samt 3:dje och 4:de hufvudst.
3:dje Klassen.	1:sta lexlaget: Katekesen repet. till 3:dje artikeln. Bibl. Hist.: Nya Test. och 25 Ber. af Gamla Test. (efter Eklund) repeterade; 2:dra lexlaget: Katekesen repeterad till 4:de hufvudstycket. Bibl. Hist.: Gamla och Nya Testam. (efter Ekelund) repeterade.
4:de Klassen.	Hela Katekesen med förklaringar repeterad. De 11 första Kapitlen af Lucæ Evangelium med förklaringar.
5:te Klassen.	En del af Matth. Evang. Bibliologien och den egentliga Theologien efter Norbecks lärobok. Första och med några lärjungar äfven andra perioden af Kyrkohistorien efter lärobok af Cornelius.
6:te Klassen.	Nedre afdelningen: Ap. Gern. kap. 1 – 9 på grundspråket. Bibliologien och den egentliga Theologien. Första och andra perioden af Kyrkohistorien. Öfre afdelningen: Detsamma som den nedre afdelningen och dessutom Pauli bref till Galaterna på grundspråket.
7:de Klassen.	Pauli bref till Galaterna på grundspråket. Hela Trosläran och Kyrkohistorien repeterad.

Historia och Geografi.

1:sta Klassen.	Historia: Muntliga berättelser ur Sveriges Sagoperiod. Geografi: 1:sta lexlaget: Inledningen till Sverige och Svea land; 2:dra lexlaget: hela Sveriges politiska; 3:dje lexlaget: Sveriges, Norriges och Danmarks politiska, efter Palmblad.
2:dra Klassen.	1:sta lexlaget: Rysslands polit. Geografi, Sveriges Hist. till Ivar Widfamne och hans slägt; 2:dra lexlaget: Rysslands, Polens och Finlands polit. Geografi samt repetition af Sveriges, Norriges och Danmarks; Sveriges Hist. från början till Kalmare-Unionen.

3:dje Klassen. 1:sta lexlaget: Sveriges Historia från och med Kalmare-Unionen till och med Gustaf I. Britiska Rikets och Tysklands politiska Geografi; 2:dra lexlaget: Sveriges Historia från och med Kalmare-Unionen till och med Carl IX, samt Britiska rikets, Tysklands, Nederländernas och Belgiens politiska Geografi, efter Dahm och Palmblad.

4:de Klassen. 1:sta lexlaget: Fortsättning af Sveriges Historia till och med Carl XI samt af Europas politiska Geografi till Italien; 2:dra lexlaget: Sveriges Historia fortsatt och afslutad efter Dahm, Europas politiska Geografi fortsatt och afslutad jemte öfversigt af de öfriga verldsdelarne utom Europa, efter Palmblad.

5:te Klassen. 1:sta lexlaget: 1:sta Perioden af Gamla Historien samt repetition af Europas politiska Geografi till Tyskland; 2:dra lexlaget: 1:sta och 2:dra perioderna af Gamla Historien, samt repetition af Europas politiska Geografi, fortsatt till Nederländerna; 3:dje lexlaget: 1:sta, 2:dra och 3:dje perioderna af Gamla Historien och Inledningen till Medeltiden efter Ekelund, samt repetition af Europas politiska Geografi till Frankrike, efter Palmblad.

6:te Klassen. Nedre afdelningen, 1:sta lexlaget: Medeltidens Historia påbörjad, repetition af Europas politiska Geografi fortsatt till Italien; 2:dra lexlaget: 1:sta och 2:dra perioderna af Medeltidens Historia, Svenska Historien från och med Gustaf I till och med Carl IX, efter Ekelund; repetition af Europas politiska Geografi afslutad, efter Palmblad.
Öfre afdelningen: 3:dje och 4:de perioderna af Medeltidens Historia samt den Svenska fortsatt till frihetstiden, efter Ekelund. Översigt af Werldsdelarnes utom Europa Geografi, efter Palmblad

7:de Klassen. Nyare Historien efter Palmblad, den Svenska afslutad, efter Ekelund; repetition af allt det föregående.

Naturvetenskap.

1sta Klassen. Fysisk Geografi efter Palmblad: Land och Haf.

2:dra Klassen. Botanik: Inledning, enligt Anderssons lärobok. Insamling af 25 växtarter.

3:dje Klassen. Klassiska linien: Botanik, Anderssons terminologi till Blomman. Insamling och examinering af 75 à 100 växtarter. Botaniska exkursioner. Reala linien: Botanik, lika med klassiska linien. Insamling af 100 à 150 växtarter. Zoologi: Inledning och till Glires enligt Sundevalls lärobok.

4:de Klassen. Klassiska linien: Botanik, det vigtigaste af terminologien. Insamling af ytterligare 100 växtarter. Zoologi, lika med 3:dje klassens Realister.

Reala linien: Botanik, Terminologien fullständigt. Insamling af ytterligare 100 växtarter. Exkursioner. Zoologi: Mammalia och Aves.

5:te Klassen. Klassiska linien: Botanik, lika med 4:de klassens Realister. Zoologi: Mammalia, Aves och Amphibia.

Reala linien: Botanik och Zoologi, lika med klassiska linien. Fysik: Mekanik till 8:de kap. efter Müllers lärobok.

6:te Klassen. Nedre afdelningen: Botanik, de vigtigaste naturliga familjerna enligt Schagerströms lärobok. Exkursioner. Zoologi: Vertebrerade djuren. Fysik: Inledning och början af Värmeläran efter Berlins lärobok.

Öfre afdelningen: Botanik, hela Schagerströms lärobok i växtfamiljerna. Jemtlands Fanerogamer och Ormbunkar enligt Hartmans Flora. Exkursioner. Zoologi: Hela Sundevalls lärobok. Fysik: Optik och Värmelära enligt Müllers lärobok.

7:de Klassen. Fysik: lika med 6:te klassens öfre afdelning jemte repetition af Akustiken och Mekaniken.

Mathematik.

1:sta Klassen. De fyra räknesätten i hela tal. Geometrisk åskådningslära: 1:sta kursen, efter lärobok af Bergius.

2:dra Klassen. 1:sta lexlaget: Inledning till bråk, efter Zweibergks Arithmetik; 2:dra lexlaget: Bråk och Decimalbråk; 3:dje lexlaget: till enkel Reg. de tri. Geometri: 1:sta lexlaget: Inledningen till 2:dra kursen, efter Bergii lärobok; 2:dra lexlaget: Till fyrsidingar.

3:dje Klassen. Klassiska linien: Arithmetik, repeterat bråk och sorter enligt Zweigbergks lärobok samt genomgått enkel Regula de tri. Geometri: 26 propositioner af Euklidis första bok.

Reala linien: Arithmetik, repetition af bråk och sorter, samt dessutom enkel och sammansatt Regula de tri. Geometri: Euklidis första bok.

4:de Klassen. Klassiska linien: Arithmetik, sammansatt Regula de tri och Intresseräkning. Geometri: tvenne böcker af Euklides.

Reala linien: Arithmetik, intresseräkning. Algebra: de fyra räknesätten i hela tal efter Bergii lärobok. Geometri: 4 böcker af Euclides.

5:te Klassen. Klassiska linien: Algebra, 1:sta lexlaget: enkla tal och bråk; 2:dra lexlaget: bråk och equationer af 1:sta graden; 3:dje lexlaget: repetition af kursen efter Bergii lärobok. Geometri: 1:sta lexlaget: 20 propositioner i 3:dje boken jemte repetition af föregående böcker; 2:dra lexlaget: hela

3:dje boken och 6 propositioner i 4:de; 3:dje lexlaget: 3:dje och 4:de böckerna i Euclides.
Reala linien: Algebra, till equationer af 1:sta graden; Geometri, 16 propositioner i Ekmans proportionslära.

6:te Klassen. Nedre afdelningen: Algebra, equationer med flera obekanta af 1:sta graden, Digniteter och Rötter till 12:te kap. i Bergii lärobok. Geometri: hela proportionsläran efter Ekman.
Öfre afdelningen: Algebra, equationer med en och flera obekanta af 2:dra graden till slutet af Bergii lärobok. Geometri: 6:te boken i Euclides.

7:de Klassen. Sednare delen af Björlings Algebra (uppl.) till och med Arithm. och Geom. progressioner. Repetition af hela Algebran och Euclidis 6 första böcker.

Svenska.

1:sta Klassen. Formlära, efter Fryxells lärobok. Läsning af strödda stycken ur Svedboms Läsebok.

2:dra Klassen. Första kursen af Svedboms Satslära. Formlära efter Fryxell. Valda stycken ur Svedboms Läsebok.

3:dje Klassen. Andra kursen af Svedboms Satslära till 18 Kap. Satsöfningar. Valda stycken ur Svedboms Läsebok samt skriföfningar.

4:de Klassen. Satslärans andra kurs afslutad. Satsöfningar under läsning af valde stycken ur Svedboms Läsebok. Smärre skriftliga uppsatser.

5:te Klassen. Allmän repetition af det föregående. Läsning af utmärktare Svenska författare. Ämnesskrifning.

6:te Klassen. Läsning af Svenska författare samt valda stycken ur Danska och Norska författare. Det allmännaste af Svenska litteraturens historia. Utförligare ämnesskrifning.

7:de Klassen. Lika med den föregående.

Tyska.

2:dra Klassen. 1:sta lexlaget: 6 stycken, 2:dra lexlaget: 43 stycken, 3:dje lexlaget till Kleine Gedichte af Svedboms Elementarkurs i Tyska språket; det allmännaste af formläran, efter Lyths lärobok.

3:dje Klassen. 19 st. af Lyths läsebok. Lyths Formlära.

4:de Klassen. Från 16:de st. till "Gustav Adolph" af Lyths Läsebok; skriftlig öfversättning till "Adverbierna" i Lyths skriföfningar.

5:te Klassen. Till 90:de st. af Svedboms Läsebok; skriftlig öfversättning till "Brefven" i Lyths skriföfningar.

6:te Klassen. Schillers "Wilhelm Tell", "Die Jungfrau von Orleans" och Göthes "Hermann und Dorothea".

Engelska.

3:dje Klassen. Reala linien: May's Grammatik och Läsebok utom skriföfningarna.

4:de Klassen. Reala linien: The Vicar of Wakefield. Skriftlig öfversättning.

5:te Klassen. Reallinien: Lättare stycken ur "The Sketch Book" af Washington Irving samt 2 kap. af Murray's "Travels in North America". Muntlig öfversättning af 33 Lektioner ur Grönlunds "Lärobok i Engelska språket."

7:de Klassen. Repetition af May's grammatik; explikation af Macaulay, History of England Vol. III p. 71 -- p. 165. Muntlig öfversättning af skriföfningarna.

Franska.

4:de Klassen: Reala linien: Oldes Grammatik till oregelbundna verberna; explikation till 31:sta st. af Oldes Läsebok.

5:te Klassen. 1:sta lexlaget: Oldes Grammatik 1:sta kursen till pronomen jemte dertill hörande explikationsöfningar; 2:dra lexlaget: hela formläran samt explikation till 6:te st. af läsöfningarne 2:dra afdelningen, jemte skriftlig och muntlig öfversättning af skriföfningarne till 21:sta st.

6:te Klassen. Nedre afdelningen: repetition af grammatiken; explikation fr. o. m. p. 161 t. o. m. p. 372 af Boniface, une lecture par jour Tom. IV; muntliga och skriftliga öfningar för öfversättning från Svenska till Franska. Öfre afdelningen: repetition af grammatiken; explikation fr. o. m. p. 1 t. o. m. p. 237 af Boniface, une lecture par jour Tom. II, muntliga och skriftliga öfningar för öfversättning från Svenska till Franska.

7:de klassen Lika med öfre afdelningen af den 6:te.

Latin.

3:dje Klassen. 1:sta lexlaget: Dahlströms läsebok, Colloquia, Formläran till Verba Anomala, efter Nordqvist; 2:dra lexlaget: Dahlströms läsebok, Colloquia, Fabulæ. Hela Formläran efter Nordqvist. Ords och frasers inlärande ur Dahlströms läsebok.

4:de Klassen. 1:sta lexlaget: Corn Nepos, Præfatio, Imper. I—V, VIII; 2:dra lexlaget: Corn. Nepos, Præfatio, Imper. I—IX, XI, XIV. Hela klassen: Nordqvists Satslära till 5:te kap., skriftliga öfversättningar till modersmålet, på lärorummet.

5:te Klassen. 1:sta lexlaget: Cornelius Nepos, Vitæ Imperatorum XVI—XXII. Brodén, Valda Stycken ur Ovidii Metamorphoser II—V. Metrik och Prosodik efter Rabes Grammatik; 2:dra lexlaget: Cornelius Nepos, Vitæ Imperatorum XX—XXIV, 2 böcker af Cæsars Bellum Gallicum; Brodén, Valda Stycken ur Ovidii Metamorphoser I—VIII. Metrik och Prosodik efter Rabes Grammatik. Hela klassen: Nordqvists Satslära.

6:te Klassen. Nedre afdelningen: Cicero, Orat. pro Sex. Roscio Amer., in Catil. I—IV, pro Arch. Poëta, några af Epistolæ ad Familiares. Brodén, Valda Stycken ur Ovidii Metomorphoser IX—XIV. Grammatik efter Nordqvist och Rabe. Öfre afdelningen: Liv. I, II; Virg. Æn. I—III. Syntax efter Rabes Grammatik.

7:de Klassen. Liv. VI, Cic. Quæst. Tuscul I, 1—25, Hor. Od. I—IV och Epod.

Grekiska.

4:de Klassen: Det vigtigaste af Formläran efter Langes Grammatik. Årres Läsebok 2:dra kursen.

5:te Klassen. Formlära efter Langes Grammatik. 1:sta lexlaget: Xenophons Anabasis, Boken 1 kapp. 1—4; 2:dra lexlaget: Boken 1 kapp. 1—4 samt boken 2 kapp. 1—4.

6:te Klassen. Nedre afdelningen: Xenoph. Anab., Böckerna 3—5. Homeri Odyssé, Rhaps. 1—3.
Öfre afdelningen: Apologia Socratis af Plato. Herodotus, halfva första boken.

7:de Klassen: Crito, Apologia Socratis och Phædo af Plato. Herodotus, halfva första boken. Skriftliga öfningar i öfversättning till Grekiska efter Rosts och Wüstemanns Anleitung, och Grammatik i båda klasserna hufvudsakligen efter lärarens muntliga framställning och med hänvisningar till Krügers Grekiska Grammatik öfvers. af Aulin.

Hebreiska.

7:de Klassen: Grunddragen af Formläran efter Lindbergs Grammatik, explikation af Genesis, kapp. 37—40 efter O. F. Tullbergs läsebok.

Filosofi.

7:de Klassen. Afzelii Logik och Psykologi.

Sång och Instrumentalmusik.

För sångundervisningen har ungdomen likasom under förlidet år, utan afseende på läsklasserna, varit indelad i trenne afdelningar. Af dessa har **den 1:sta eller förberedande af-**

delningen öfvats i notläsning, skalor, tonträffning, exempel från taflan, koraler och andra sånger, enstämmigt; **den 2:dra afdelningen** i tonträffning, sånger, en- och flerstämmigt, samt koraler; **den 3:dje afdelningen** hufvudsakligen öfvat tre och fyrstämmiga sånger.

Uti **Instrumentalmusik** hafva 11 lärjungar åtnjutit undervisning på Piano, 9 på Violin, 1 på Violincelle och 1 i Flöjtblåsning.

Teckning.

Linear-, ornaments-, landskaps- och figurteckning, samt perspektifritning.

Gymnastik.

Vanlig skolgymnastik, dels fristående, dels med biträde af attiralj samt vapenöfningar.

B) Lärarne.

Ledige befattningar: Adjunkturen i Naturalhistoria, Kemi och Mathematik, samt förra Adjunkturen i Latinet, för hvilken Consistorium vid kungörandet af ledigheten bestämt Historia (med undervisningsprof i 7:de klassen) samt Latin och Kristendom såsom undervisningsämnen. Sedan Consistorium flere gånger låtit kungöra ifrågavarande ledigheter utan att någon sökande anmält sig, har förnyad ansökningstid för dessa tjenster blifvit utsatt till den 11 nästkommande Augusti.

Vikarierande lärare. Under hela läsåret har Gymnastikläraren Löjtnant C. O. Forsgren bestridt undervisningen i klassen I i stället för Adjunkten Svenson, som skött adjunkturen i Latinet, och Filos. Studeranden vid Upsala Akademi E. A. Selberg föreståtl adjunkturen i Naturvetenskap och Mathematik.

Uppfyllttade i högre lönegrad: Lektorn L. O. Hammargren, i den fjerde; Lektorn J. E. Dalén, i den andra; Adjunkten N. D. Augustin, i den andra.

Klassföreståndare: Lektor Hammargren för klassen VII, Lektor Brandt för klass. VI, Lektor Dalén för klass. V, Adjunkten Weinberg för klass. IV, Adjunkten Augustin för klass. III, Adjunkten Öhmark för klass. II, v. Adjunkten Forsgren för klass. I.

C) Lärjungarne.

Efter afslutad lärokurs dimitterades till Universitetet vid förra läseårets utgång C. T. E. Durietz, B. F. H. Dalén och G. Winnberg, samt den 21 sistlidne April O. Löfvenmark.

Före afslutad lärokurs hafva dels under sommarferierna och dels under loppet af läsåret följande lärjungar afgått, neml. från klass. VI,2 O. A. E. Nordien, A. G. Rodling, P. Kerfstedt, G. A. H. Dalén; från klass. VI,1 A. O. Granbom, L. J. Tornberg, C. U. Hjärne, S. G. C. Hammarström, O. Dillner, P. Granbom, O. Modin; från klass. V B. G. Kuylenstjerna och E. Ångman, alla med afsigt att för påskyndandet af beredelsen till studentexamen begifva sig till Universitetet; från klass. V I. Kerfstedt och J. W. L. Behm till Apothek, P. Gavelius

till begagnande af privatundervisning, F. B. A. Burman till sjömansyrket; från klass. IV E. O. Pettersson till skrifvarebefattning, C. T. Winnberg till handel, O. D. Hansson till brukskontor, J. E. Björkqvist, och H. A. Westerlund utan anmäld afsigt, P. Matsson till krigsmannayrket; från klass. III J. A. J. Ingelman till sjömansyrke, C. N. Dahl till folkskolelärareseminarium, J. G. Sellstedt till Hernösands Elementarläroverk, O. Persson och N. Lindgren till landtbruk; från klass. II H. Blom och J. Wessberg utan anmälan, O. Faxén och N. Eriksson till landtbruk, från klass. I L. Wilhelmson för sjuklighet.

Frånvarande under *höstterminen* C. G. Lund; under *vinter- och vårterminen* M. A. Huss, M. M:son Backlund, N. Johansson och I. F. Roos; under *vårterminen* W. U. F. V. Behm.

Inskrifne tillsammans 28 lärjungar, hvaraf höstterminen 13, vinterterminen 14, och vårterminen 1.

Återkomne: höstterminen 1 lärjunge i klass. IV, och vinterterminen 1 i klassen II, båda efter en termins frånvaro.

Uppflyttade under *höstterminen* 8 till klassen II, 14 till III, 10 till IV, 6 till V, 3 till VI,1, 5 till VI,2; *vinterterminen* 8 till II, 15 till III, 3 till IV, 3 till V; *vårterminen* 12 till II, 3 till IV, 3 till V, 2 till VI,1; eller tillsammans *från läseårets början* till närvarande dag 28 till II, 29 till III, 16 till IV, 12 till V, 5 till VI,1, 3 till VI,2. Äfven under de fa öfriga dagarne af läsåret äro åtskilliga flyttningar mellan klasserna att förvänta.

Från klassiska till reala linien hafva 3 lärjungar i klass. IV öfvergått. Af de 31 lärjungar, som under läsårets lopp blifvit intagna i klassen III, hafva alla med undantag af 5 ingått i den klassiska afdelningen.

Lärjungeantalet, de frånvarande oberäknade, utgjorde vid förra läsårets utgång 151. De vid sistlidne *höstermins början* vid läroverket närvarande lärjungarnes antal uppgick till 154, af hvilka 29 befunno sig i den 1:a klassen, 48 i den 2:a, 18 på klassiska och 1 på reala linien i den 3:e, 17 på klassiska och 4 på reala linien i den 4:de, 22 på klassiska och 2 på reala linien i den 5:e, 10 på klassiska linien och 2 på reala linien i den 6:e, 1 på 7:e klassens klassiska linie. Vid *vinterterminens början* var antalet 147, af hvilka 33 tillhörde 1:a klassen, 41 den 2:a klassen, 19 den klassiska och 4 den reala linien i 3:e klassen, 14 den klassiska och 6 den reala linien i 4:e klassen, 21 den klassiska och 1 den reala linien i 5:te klassen, 7 den klassiska linien i 6:e klassen, 1 den klassiska linien i 7:de klassen; vid *vårterminens början* 145, hvaraf 25 i 1:a klassen, 32 i den 2:a, 36 i den 3:e, deribland 6 på reala linien; 19 i den 4:e, af hvilka 6 på reala linien; 25 i den 5:e och deraf 1 på reala linien; 7 i den 6:e, alla på klassiska linien; 1 på klassiska linien i den 7:e klassen.

För närvarande äro lärjungarne med afseende på klasser och linier på följande sätt fördelade: 14 i den 1:a klassen, 43 i den 2:a, 33 i den 3:e, 19 i den 4:e, 25 i den 5:e, 6 i den nedre och 3 i den öfre afdelningen af 6:e klassen; i alla klasserna tillsammans 143, af hvilka 12 tillhöra den reala linien i tredje och fjerde klasserna.

I *Sång* hafva 97 lärjungar deltagit, uti *Instrumentalmusik* 22. Från *Teckning* hafva 4 och från *Gymnastik* 6 lärjungar åtnjutit befrielse.

Helsotillståndet har i allmänhet varit godt, utom att under vinterterminen flere lärjungar varit angripna af messling, hvilken dock med undantag af några få fall varit af lindrigare art.

D) Skollokalen.

De vid förra läsårets slut ännu återstående arbeten för fullbordandet af inredningen af nya lärosalen i öfre våningen af skolhuset jemte korridoren och förstugan, åtskilliga mindre reparationer i de trenne lärosalarne på nedre botten, och förfärdigandet af ny trappa vid ingången till lärohuset i stället för den gamla, hvilken utom andra bristfälligheter äfven befanns efter skolgårdens planering ega för ringa höjd, hafva under sistlidne sommare blifvit verkställda. Äfven har uthusbyggnaden blifvit iståndsatt och brädfordrad, och stenfoten under denna äfvensom den under den andra flygelbyggnaden, hvilka i sammanhang med jordutschaktningen å gårdsplanen måst omläggas, hafva blifvit kalkbeslagna.

Sedan planeringsarbetet å skolgården under sommaren blifvit så fullbordadt, att endast påförandet af grus återstod, blef den år 1861 påbörjade planteringen fortsatt och afslutad, då sistlidne höst träd i trenne rader å södra, östra och norra sidorna af skolgården planterades.

E) Undervisningsmaterielen.

Boksamlingen har erhållit följande bidrag, nemligen af

Kongl. Svenska Akademien: Försök att besvara frågan, huruvida Samuel von Pufendorf må anses vara författare till den omtvistade skriften "Les Anecdotes de Suède"; af Bernh. von Beskow;

Kongl. Statistiska Centralbyrån: Öfverståthållareembetets och Kongl. M:ts Befallningshafvandes femårsberättelser för 1856—1860 jemte af Centralbyrån utarbetadt sammandrag;

Norrlands Nation i Upsala: en samling under sednare åren utgifna Akademiska disputationer programmer, m. m.;

Elementarläroverken i Sverige: Årsberättelser 1862;

Herr Apothekaren **J. A. Pyhlson:** Preis-Verzeichniss der Glashütttenwerke Jemnlitz und Tschornow so wie chemischer, pharmaceutischer, meteorologischer, medicinisch-chirurgischer Apparate, Instrumente, Geräthschaften etc., von Warmbrunn, Quilitz & C:ie;

Herr Kronolänsman **E. C. G. Winnberg:** F. Passows Handwörterbuch der Griechischen Sprache. 2 delar 4:o vb., Leipzig 1826;

Herr D:r **Julin Fabricius:** Läsning för ungdom, första årgången, Stockholm 1862, 24 häften 8:o;

Kanslivaktmästaren **Carlsson:** En Vapenbok öfver Sveriges Ridderskap och Adel.

För läroverkets medel äro böcker och musikalier anskaffade till ett inköpspris af tillsammans 386 R:dr 43 öre.

Antiquitets- och Myntsamlingen har blifvit ökad medelst följande skänker, neml. af

Kongl. Svenska Akademien: ett exemplar i silfver af den för 1861 preglade minnespenning öfver C. G. Leopold och ett d:o d:o af den för 1862 öfver C. G. Gjörwell;

Studerande **A. G. Rodling**: en gammal runstaf; *Herr Byggmästaren* **A. J. Rissler**: tvenne fransyska expositionsmedaljer af 1855; *Herr Handlanden* **A. Olsén**: ett engelskt, ett franskt, ett italienskt och fyra svenska kopparmynt; *Herr Urfabrikör* **O. Melander**: ett franskt och ett engelskt kopparmynt samt tvenne danska silfvermynt; *Herr Handlanden* **A. P. Fjellman**: fyra svenska, två ryska, ett engelskt, ett franskt och ett nordamerikanskt kopparmynt; *Herr Förstelandtmätaren Jakobssons* son **Thor**: ett ryskt kopparmynt; *Herr Provincialläkaren Doktor* **E. M. Grenholm**: ett Arabiskt silfvermynt; *Herr Kapitenen och Riddaren* **C. Aspgren**: ett svenskt silfvermynt (Carl IX:s Fyramarkstycke); *Herr Öfverstelöjtnanten och Riddaren* **C. A. P. Ström**: ett gammalt danskt silfvermynt; *Herr Handlanden* **R. Fresk**: ett danskt silfvermynt; *Läroverkets Waktmästare* **P. Sundqvist**: tio svenska, ett engelskt, ett ryskt, två norska och ett danskt kopparmynt samt fyra danska och ett norskt silfvermynt; *Herr Handlanden* **C. A. Holmgren**: fyra danska silfvermynt (Fredrik III:s fyramarkstycke, Christian VIII:s riksbanksdaler och två gamla 24-skillingsstycken) och tvenne ryska silfverrublar; *Herr Boktryckaren* **C. M. Berg**: ett svenskt silfvermynt (Adolf Fredriks specieriksdaler); *Demoiselle* **H. Festin**: tvenne chinesiska mynt; *Kanslivaktmästaren* **Carlsson**: ett fransyskt, tvenne tyska, och tvenne danska silfvermynt samt två svenska, ett norskt, ett danskt, ett belgiskt, två tyska, tre franska, ett portugisikt och två ryska kopparmynt; och af följande lärjungar vid läroverket, neml. **C. Öberg**: ett ryskt kopparmynt; **J. C:son Huss**: ett svenskt och tvenne norska silfvermynt samt två svenska, tre norska, två danska, fyra ryska, två engelska, ett belgiskt, ett franskt och ett italienskt kopparmynt; **A. W. Söderberg**: ett danskt och tvenne tyska silfvermynt samt ett äldre svenskt kopparmynt; **J. A. Liljesköld**: tvenne tyska silfvermynt, tvenne svenska och ett brasilianskt kopparmynt; **J. Jonsson**: ett portugisikt, ett franskt, ett italienskt, ett engelskt, ett nederländskt och ett danskt samt tvenne svenska kopparmynt; **J. O. N. Aspgren**: ett svenskt silfvermynt (en s. k. gammal karolin) och ett d:o kopparmynt; **E. A. Thomée**: en större sigillsamling; **G. A. Liljesköld**: åtskillige embetsverks sigiller; **F. B. A. Burman**: ett svenskt, trettiofyra tyska, tre preussiska och ett danskt silfvermynt samt ett svenskt, ett norskt, ett engelskt och ett danskt kopparmynt; **P. S. Skogh**: en gammal stenyxa funnen i jorden; **C. O. Wessman**: tvenne äldre svenska och ett danskt kopparmynt; **N. M. H. Sunding**: en komplett samling af Carl XII:s mynttecken.

Fysikaliska Instrumentsamlingen har blifvit ökad genom en af *Herr Byggmästaren* **A. J. Rissler** *förärad* mindre hästskomagnet med foderal; och genom *Inköp* af en större Elektromagnet med tvenne Zink-kolelementer, Voltas Stapel med 75 par, Stålmagnet med ankare, Kompass m. m. samt ett Vägstativ; för hvilka instrumenter utgifvits en summa af 155 Rdr Rmt.

Naturaliesamlingarna hafva erhållit följande gåfvor, nemligen af

Zoologiska Riksmuseum i Stockholm: en djursamling, bestående af a) *Svenska Däggdjur:* Vespertilio pipistrellus, Mus decumanus, Hypudæus amphibius, H. glareola v. lapponicus, b) *Svenska Fåglar:* Emberiza nivalis, Garrulus glandarius, Sitta europæa, Picus viridis, Strix Aluco, Falco palumbarius, Falco Buteo, Charadrius hiaticula, Totanus glareola, Sterna minuta,

Larus argentatus, Podiceps cristatus, Mergus serrator, c) *Utländska Fåglar:* Fringilla granatina, Fr. rhodopyga, Fr. nitens, Fr. paradisea, Euphone vidacea, Hæmithraupis ruficeps, Nectarinia chalybea, N. metallica, Oriolus galbula, Pipra manacus, Trogon surucura, Psittacus menstruus, Trochilus pella, Tr. mellivorus, Coracias garrula, Merops erythropterus, Alcedo rudis, Columbia rufaxilla, d) *Torra Fiskar m. m.:* Chelonia carotta, Raja lintea, Ostracius stellifac, Pegasus draconis, e) *Svenska Fiskar i sprit:* Cottus scorpius, C. quadricornis, C. præcilopus, Aspidophorus cataphractes, Gasterosteus spinachia, G. aculeatus, Callionymus lyra, Gobius niger, Cyclopterus Lumpus, Zoarcæus viviparus, Gunillus vulgaris, Labrus mixtus, Cobitis tænia, Cyprinus phoxinus, C. Grislagine, C. Blecca, Osmerus eperlanus, Clupea haringus, Ammodytes lancea, Syngnathus Typhle, Myxine glutinosa;

Hr Apothekaren **Pyhlson**: en korall; *Hr Läroverksadjunkten D:r* **Jonsson**: en trilobit; *Hr Löjtnanten* **Forsgren**: ett cranium af en menniska och en frenologisk gipsbild; *Hr Kaptenen och Riddaren* **Köhl**: ett stycke af columna vertebralis af en haj och några fenor eller s. k. vingar af flygfisken (Exocoetus exsiliens); *Hr Räntmästaren* **Hellberg**: a) åtskilliga kristallbildningar från Bohuslän, b) ett exemplar af rapphönan; *Hr Handlanden* **Holmgren**: ett exemplar af perlugglan (Strix Tengmalmi Gmel.); *Demoiselle* **H. Festin**: a) åtskilliga malmstuffer och koraller, b) en snäcksamling, c) en alg tagen i Sala grufva; *Hr Handlanden* **Hofverberg**: huden af en s. k hafstjäder (Carbonarius Carbo [L.]); *Hr Byggmästaren* **Rissler**: ett uppstoppadt exemplar af hönshöken (Astur palumbarius [L.]); *Hr Veterinärläkaren* **Andersson**: ett uppstoppadt exemplar af tranan (Grus cinerea [L.]) och ett d:o af svartanden (Fuligula fusca [L.]); *Hr Kaptenen och Riddaren* **Aspgren**: ett skåp för mineraliesamlingen; *Hr v. Häradshöfdingen* **af Sandeberg**: ett elghorn; **Jemtlands Läns Hushållningssällskap**: ett exemplar af tjädern (Tetrao Urogallus L.) och ett dito af fjellripan (Lagopus alpina Nilss.); *Hr Handl.* **E. Andersson**: ett uppstoppadt exemplar af kungsörnen (Aquila Chrysaëtus Nilss.); *Hr Löjtnanten* **J. G. Liljeskölд**: ett exemplar af pomeransfågeln (Charadrius Morinellus L.); samt af skolans lärjungar, neml. **P. O. S. Liljeskölд**: en rapphönshanne (Perdix cinerea), fångad i Jemtland; **E. A. Thomée**: a) några stycken af ett petrificeradt djur, b) en äggsamling, c) en bergkristall; **O. E. Arbman**: ett exemplar af rapphönan; **J. J. A. W. Andersson**: ett uppstoppadt exemplar af gulsparfven (Emberiza citrinella L.); **F. B. A. Burman**: ett exemplar af sparfhöken (Astur Nisus [L.]); **C. F. Schüssler**: ett exemplar af slaguggla (Strix liturata Thunb.)

För den zoologiska afdelningen af dessa samlingar hafva de tvenne i Bibliotheket å Frösön förut befintliga skåpen med deras innehåll, hufvudsakligen af fåglar, blifvit hitförda, och dessutom ett större dyrbart skåp med väggar och dörrar af glas anskaffadt.

Med den mest oegennyttiga uppoffring af både tid och arbete har *Herr v. Adjunkten* **E. A. Selberg** användt sina vidsträckta insigter för sammanbringadet och ordnandet af den förut spridda och oordnade naturalhistoriska samlingen, hvarvid *Herr Veterinärläkaren* **J. Andersson** med största beredvillighet tillhandagått medelst iståndsättandet och konserverandet af de till den zoologiska afdelningen hörande föremål.

Läroverkets inventarier hafva för öfrigt blifvit ökade med 6 stycken fotogen-hänglampor, inköpta för 120 Rdr Rmt.

Premiekassan har äfven i år erhållit en gåfva af 30 Rdr Rmt, hvilka en *onämnd* välgörare nyligen aflemnat under uttryckt önskan, att de vid läseårets afslutande måtte till två eller tre behöfvande, för goda seder, flit och skicklighet kända lärjungar utdelas. Dessutom har *Herr Lektorn D:r* **K. H. Brandt** till läroverket skänkt 150 ex. af en af honom utgifven "predikan öfver Joh. 4: 5—26", i det ändamål att de genom dessas försäljning inflytande medel mätte till kassans förstärkande användas.

Examina.

Offentliga flyttningsexamina hafva hållits nästan hvarje onsdags och lördags eftermiddag, och dessutom ibland äfven andra dagar, isynnerhet mot slutet af läseterminerna, då antalet af examensanmälningar vanligen varit större.

Examina för afgång till Universitetet anställdes den 5 sistlidne Juni och den 21 i förra månaden, såsom under afdelningen "Lärjungarne" redan blifvit omförmäldt.

Uppvisning i Gymnastik och Vapenföring, hvilken måste anställas före de andra uppvisningarna med anledning af nödvändigheten för Gymnastikläraren att redan före läseterminens slut infinna sig vid mötet å Sånga läger, försiggick den 28 i denna månad; i *Sång och Instrumentalmusik* samt *Teckning* kommer uppvisning att ske den 5 i nästa månad.

Årsexamen hålles den 4 instundande Juni under inseende af Läroverkets Inspektor Kontraktsprosten och Ordensledamoten J. **Östlund**. Vid densamma har M. V. Consistorium å Eforsembetets vägnar anmodat Herrar Landshöfdingen och Kommendören **A. G:son Bennich,** Landskamereraren och Riddaren **C. H. Ekberg** och Borgmästaren J. J. **Rosén** att såsom *ledare och vittnen* vara närvarande; dock är det icke att hoppas, att Herr Landsh. Bennich, hvilken under denna månad företagit en resa till de södra orterna, denna gång kommer att med sin närvaro hedra läroverket.

Till bevistande af denna årsexamen, som försiggår kl. 8—10 och 11—2 Thorsdagen den 4, äfvensom af den uppvisning i Sång, Musik och Teckning, som eger rum Fredagen den 5 Juni kl 10 f. m., samt den samma dag kl. 11 f. m. skeende flyttning och premieutdelning, hvarmed läsåret afslutas, får jag på läroverkets vägnar härigenom inbjuda såväl den studerande ungdomens föräldrar och målsmän, som alla öfriga den offentliga undervisningens gynnare och vänner.

Östersund den 30 Maj 1863.

A. Sundberg.

Nästkommande höstermin börjar den 29 Augusti och slutar den 18 December 1863.

Östersund, tryckt hos C. M. Berg 1863.